

İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU ÜNİTE 5 ÖZET

- Bir işçi sendikasının kurulabilmesi için sendikasının kurulabilmesi için “ **en az 7** ” işçinin bir araya gelmesi gerekmektedir. ***
- 6356 sayılı sendikalar ve toplu iş sözleşmesi kanununa göre işçi ve işveren sendikalarının kurulmasında esas alınan ölçüt “**İŞKOLU**” dur. ***
- Bir iş yerinin hangi iş koluna girdiğini saptayan “ **çalışma ve sosyal güvenlik bakanlığı** ” dır. Resmi gazete de yayımlanır.. **15 günlük süre hak** düşürücü süredir. Mahkeme **2 ay içinde** kararını verir.
- Ülkemizde kamu görevlilerine sendikalaşma hakkı ilk kez “ **1965** ” de verilmiştir.
- **Konfederasyon kavramının unsurları** şunlardır :
 - ❖ Farklı iş kollarında faaliyet gösteren en az 5 sendikanın bir araya gelmesi.
 - ❖ Tüzel kişi olması
 - ❖ Kuruluş olması
- Sendikalar ve tolu iş sözleşmesi kanununa göre tek sendikal üst kuruluş “ **konfederasyon**” dur .
- **İşveren sendikası kurucularında aranan koşullar** ;
 - ❖ 18 yaşını doldurmak
 - ❖ İşveren ya da işveren vekili olmak
 - ❖ Fiil ehliyetine sahip olmak
 - ❖ TCK da belirtilen zimmet, rüşvet, dolandırıcılık gibi suçlardan mahkumiyeti olmamak.

Not :**sendikanın kurulacağı iş kolunda fiilen çalışıyor olmak** , işverenlerde aranan bir özellik değildir.
- İşçi sendikalarının kurulabilmeleri için “ **sendikanın kuruluşu isteğe bağlıdır.** ” Kurulma için hazırlanan **tüzüğün ilin valiliğine** verilmesi gerekir.
- Konfederasyonun tüzel kişilik kazanabilmesi için “ **tüzük valiliğe verilmelidir.** ”
- Sendika ve konfederasyonların en üst zorunlu organı “ **genel kuruldur.** ”
- Sendikaların ve konfederasyonların olağan genel kurul toplantıları en geç “ **5** ” yılda bir yapılır.
 - ❖ Genel kurul : tüzel kişiliğin kazanılmasından **başlayarak 6 ay içinde** yapılır
 - ❖ Olağan genel kurul : **4 yılda bir** toplanır.
 - ❖ Olağanüstü genel kurul :**60 gün içinde** yönetim kurulu veya denetleme kurulunun gerekli gördüğü hallerde ya da genel kurul üye veya delegelerin 1/5 nin yazılı isteği üzerine toplanır.
 - ❖ Genel kurula çağrı yönetim kurulu tarafından yapılır.
 - ❖ Genel kurulun toplantı yeter sayısı üye sayısının salt çoğunluğu olur.
 - ❖ İlk toplantıda bu yeter sayı sağlanamazsa 2. Toplantı en **çok 15 gün** sonraya bırakılır.
 - ❖ 2. Toplantıya katılanların sayısı üye veya delege **tamsayısının 1/3 ünden az** olamaz.
- **Genel kurulun başlıca görev ve yetkilerinden** bazıları ;
 - ❖ Organların seçimi
 - ❖ Tüzük değişikliği
 - ❖ Yönetim ve denetleme kurulunun ibrası
 - ❖ Birleşme veya katılma
 - ❖ Bütçenin kabulü
 - ❖ Şube açma, birleştirme veya kapatma
 - ❖ Kuruluşun feshi
 - ❖ Yeminli mali müşavir raporlarının görüşülmesi....

Not : **konfederasyon , sendika veya sendika şubesinin temsil edilmesi** bunlar arasında yer almaz.

- Sendikalar ve toplu iş sözleşmesi kanununa göre sendikalarda yöneticilik sıfatını taşıyanlar “ **yönetim kurulu** ” üyeleridir.
- **İşyeri sendika temsilcinin görevini sona erdiren sebeplerden** bazıları ;
- ❖ Tüzükte belirtilen sürenin geçmesi
 - ❖ Sendikanın yetkisini kaybetmesi
 - ❖ Temsilcinin sendika üyeliğinin sona ermesi
 - ❖ Sendikanın temsilciyi görevden alması
 - ❖ Temsilcinin kendi isteğiyle görevden ayrılması
 - ❖ Temsilcinin başka bir iş yerine geçmesi
- Not : **işverenin işyeri sendika temsilcisini görevden alması bunlar arasında yer almaz .**
- **Sendikalar ve toplu iş sözleşmesi kanununa göre işçi sendikasına üye olabilmek için “ 15 yaşını”** doldurmuş olmak gerekir. Kurucu olmak için “ **18 yaşını**” doldurmuş olmak gerekir.
- Yalnızca “ **genel müdür** ” işveren vekili kabul edilir ve işveren sendikasına üye olabilir.
- Sendika üyelik başvurularının kabulü ya da reddi için belirlenen süre “**30gündür.** ”
- **Sendika üyelerinin sahip olduğu haklar ;**
- ❖ Delege seçme
 - ❖ Genel kurula katılma
 - ❖ Toplu iş sözleşmesi hükümlerinden yararlanma
 - ❖ Genel kurulca tespit edilen tazminatları alma
 - ❖ Sendikanın faaliyet ve yönetimine katılmak
- Not : **üyelik aidatı ödeme** bunlar arasında yer almaz. Miktarını genel kurul belirler.
- Sendika üyeliğinin devam ettiği durumlar ; “ **yönetim- denetleme –disiplin kuralları** ”
- Sendika üyesi işçinin gaipliğine karar verilmesi , “ **sendika üyeliğinin kendiliğinden sona ermesi** ” sonucunu doğurur.
- **Sendika üyeliğini kendiliğinden sona erdiren hallerden** bazıları;***
- ❖ İşçi niteliğinin kaybedilmesi
 - ❖ İşveren veya işveren vekili niteliğinin kaybedilmesi
 - ❖ İşçilerin işkolunu değiştirmesi
 - ❖ Kişinin ölümüne ya da gaipliğine karar verilmesi
 - ❖ Tüzel kişiliğin feshi ya da infisahı
 - ❖ Toptan ödeme alarak işten ayrılması
- İşçinin sendika üyeliğinden çıkarılması kararını vermeye yetkili sendika organı “ **genel kuruldur .** ”
- İşçilerin mesleki ilerlemesinde sendikalı-sendikasıız işçi ayrımı yapan işverene “ **sendikacılık tazminatı** ” cezası öngörülmüştür.
- **Sendika ve konfederasyonlara getirilen amaca yönelik yasaklar** şunlardır ;
- ❖ Tüzüklerinde belirlenen amaçlar dışında faaliyette bulunamazlar.
 - ❖ Siyasi partilerin adı, amblem, rumuz ve işaretlerini kullanamazlar.
- **Sendikaların sosyal faaliyetlerinden bazıları** şunlardır;
- ❖ Üyelerine yardım ve eğitim amacıyla sandıklar kurmak
 - ❖ Üyelerine ve mirasçılarına adli yardımda bulunmak
 - ❖ Grev ve lokavt sırasında üyelerine yardım etmek
 - ❖ İlgili kurullara temsilci göndermek.
 - ❖ Üyeler için kooperatifler kurulmasına yardım etmek
 - ❖ Kurs ve konferanslar tertiplemek

Not : “**çalışma hayatından doğan uyuşmazlıklarda işçiyi temsilen dava açmak**” bunlar arasında yer almaz.

→ Sendikalar ve toplu iş sözleşmesi kanununa göre sendika ve konfederasyonlar ticari faaliyette bulunamazlar. Bu hükmün istisnası “**sanayi ve ticaret kurumlarına yatırım yapabilirler**” dir

→ **Sendika ve konfederasyonların gelirleri** şunlardır ;

- ❖ Üyelik aidatı
- ❖ Dayanışma aidatı
- ❖ Malvarlığı gelirleri
- ❖ Bağışlar
- ❖ Tüzüklerine göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilen gelirler.

Not : “**destek aidatı**” diye bir gelirleri yoktur

→ Sendika ve konfederasyonların yurtdışı kişi ve kuruluşlardan yardım ve bağış alabilmeleri için “**çalışma ve sosyal güvenlik bakanlığına**” bildirimde bulunması gerekir.

→ Sendikaların iç denetim yetkisi “**genel kurula**” aittir.

→ Sendika ve konfederasyonların gelir ve giderlerine ilişkin mali denetimleri en geç “**2 yılda bir**” yeminli mali müşavirlerce yapılır.

→ Sendika ve konfederasyonlar “**genel kurulun**” kararı ile feshedilebilirler.

→ Sendika ve konfederasyonun mahkeme kararı ile kapatılması durumunda tasfiye sonucunda mal varlığı “**türkiye iş kurumuna**” devredilir.

→ **Sendikaların uygulama da en sık karşılaşılan isteğe bağlı olarak oluşturdukları organlar ;*****

- ❖ Başkanlar kurulu
- ❖ Onur kurulu
- ❖ Temsilciler kurulu
- ❖ Araştırma kurulu
- ❖ Eğitim kurulu

→ **Sendika ve konfederasyonların kendiliğinden sona erme halleri** şunlardır ;***

- ❖ Amacın gerçekleşmesi ya da gerçekleşmenin olanaksız hale gelmesi
- ❖ İlk genel kurul toplantısının zamanında yapılamaması
- ❖ Zorunlu organların oluşturulamaması
- ❖ Borç ödemede acze düşmüş olması
- ❖ Yönetim kurulunun kurulamaz hale gelmesi
- ❖ Olağan genel kurulun iki defa üst üste yapılamaması

Not : “**sendikaların borçlarını ödemeyecek derece de yoksullaşması**” bunlar arasında yer almaz.

Not : “**anayasa da belirtilen cumhuriyetin nitelikleri ve demokratik esaslara aykırı faaliyette bulunması**” bunlar arasında yer almaz.

*** İŞARETİ olan yerler çıkmış sorulardır...

NOT : İZİNSİZ OLARAK başka grup ve sayfalarda paylaşılması YASAKTIR. EMEĞE SAYGI ...

İYİ ÇALIŞMALAR ☺ KOLAY GELSİN ☺